

Forfatter: Engelstoft, Laurits

Titel: BREV TIL: Nyerup, Rasmus FRA: Engelstoft, Laurits (1800-03-16)

Citation: Engelstoft, Laurits: "BREV TIL: Nyerup, Rasmus FRA: Engelstoft, Laurits (1800-03-16)", i *Udvalg af Laurids Engelstofts Skrifter (3. bind)*, Samfundet til den danske Litteraturs Fremme, s. 292. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002091242-003-shoot-L0020912420030028.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Udvalg af Laurids Engelstofts Skrifter (3. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Til professor Nyerup.
Paris, 25. Ventose an 8.
(16. Marts 1800.)*

Høistærede Ven!

Et Brev, som Deres Ærede, der foruden de Efterretninger, jeg havde taget mig den Frihed at forlange, indeholder saa mange Udtryk af Venskab, havde nok fortient et hastigere Svar. De maae ikke tiltroe mit Hierte nogen Deel i denne Opsættelse; Skylden ligger alene i en Mængde tidsspildende Correspondencer, jeg i de sidste Tider har havt, og som har gjort mig det umueligt at opfylde de Pligter, der vare mig meest kiære.

Jeg er Dem uendelig forbunden for den Uleilighed, De har havt med mine Spørgsmaale, og for de Oplysninger, De har meddeelt mig. Jeg har allerede gjort nogle Lærde glade med dem. Det var mig kiært, at De havde forstaaet mig rigtig. Jeg var bange for, at De havde s. 293troet, jeg ønskede andet end blot litterariske Noticer; i saa Fald havde min Uforskammenhed været nden Grændser. Nu har vi da, Gud skee Lov, faaet Thaarups Statistik til National-Bibliotheket, og til den har jeg en Tilflugt, saasnart Nogen forlanger af mig saadanne Efterretninger, som jeg ei veed at give selv.

Det synes, at Udsigterne for vor Litteratur ere heel sørgelige. Som jeg hører, skal den næsten reent og barvære i Standsning, og andet er heller ikke mueligt. Et og andetvidenskabeligt Værk vil maaskee træde frem paa vor Litteraturs Ørken som en eensom Øe i det vilde Hav, og jeg holder da for, at en slig Forfatter fortienet dobbelt Tak, at han selv under saa ugunstige Omstændigheder vil indflette en Rofe i den visnende Krands. Saadan en Fortieneste har De, som i denne Tid beriger vor Litteratur med et interessant Værk.

Da den nordiske Historie er mit Yndlings - Studium, saa kan De troe, at det første jeg saae efter i de italienske Manuscripter var, om der fandtes noget til dens Oplysning. Det eneste, jeg fandt, var under Bibl. Palatin. Nr. 1914 to Documenter, hvoraf det ene indeholder den Fuldmagt, Frederik I. gav Knud Gyldenstjerne, Niels Løcke og Reinh. Hedensdorf, da de droge med Flaaden til Norge for at frarive det Christian II.; det andetindeholder den bekjendte Tractat med Christian II. af 1. Juli 1532 og Leidebrevet, som blev ham givet. Begge Dele ere paa Latin. Tractaten og Leidebrevet staaer in extenso hos Arild Hvitfeld, saa derved er slet intet Nyt kommet for Dagen, undtagen at man her har dem paa Latin — som nok er Original — istedenfor hos Hvitfeld paa Dansk. Hvad Fuldmagten angaaer, da omtales den rigtig nok hos Hvitfeld og Holberg, men staaer ikke aftrykt hos nogen af dem. Ligesaa lidet finder jeg den i Grams Noter til s. 294Meursius; deraf slutter jeg, at den endnu maaskee ikke er trykt. Jeg har taget Afskrift af dem begge og skulde gjøre mig en Fornøjelse af at sende Dem en Copie, dersom jeg ikke vidste, at Thorlacius allerede for et Aar siden har sendt en Copie af begge Dele til Prof. Baden, der sandsynlig har indrykket det i Universitets-Journalen.

Andre ubekjendte Ting til den nordiske Historie har jeg ikke fundet. Jeg har støvet efter de Afhandlinger om den gamle danste Ret, som Mollerus og Kofod Ancher omtale (nemlig af Velleius, Resenius, Galthius, Sperlingius og Busseus) og som hidtil ikke have været at finde. Endnu har jeg ingen af dem opdaget. Man har paa National-Bibliotheket en Mængde gamle danske og svenske Disputatser, men de ere ikke indførte i noget Catalog, og man veed ikke, hvad der er. Jeg har faaet Løfte om Tilladelse at rage dem igiennem, som jeg og skal gjøre, inden jeg reiser herfra. Fremdeles har jeg for nylig opdaget paa et gammelt Bibliothek paa hôtel de justiceblandt en Mængde Pakker af Manuscripter, som ligge hulter til bulter, en, hvorpaa der stod: pièces til den danske, svenske og hollandske Historie. Det er noget af det første, jeg gjør, at jeg gaaer hen og seer dem igiennem, hvortil jeg har faaet Tilladelse. Finder jeg noget, der er ubekjendt og fortienet at publiceres, skal jeg tage Copie deraf og give Dem Efterretning derom. For Resten er det meget mueligt, at der kan stikke noget i det uhyre Magazin af Manuscripter, der ligger paa National-Bibliotheket, og hvoraf man kun har Catalog paa den mindste Deel; men hvo gider spildt den kostbare Tid paa at lede derefter? Er der noget, kommer det vel engang for Dagen, naar man faaer et fuldstændigt Catalog færdig.

De har forlangt af mig en authentisk Efterretning om M. C. B(ruun). Her har De den saa fuldstændig, som jeg kan. s. 295Jeg maa først anmærke Dem, at skjønt jeg kiender ham fra Kiøbenhavn, seer jeg ham dog kun sielden og tilfældig. Forsigtighed byder mig og alle dem, der vil slippe uden Skibbrud giennem disse Tidens Skiær og Klipper, at holde os fra Omgang med ham; Calomnien er saa ikke ørkesløs alligevel, uden at man behøver at give den Anledningen lige i Hænderne. Jeg maa og sige til B.'s Roes, at han har den Delieatesse ikke at komme til os, for ikke at compromittere os.

Han kom her ifior Sommer fra Leipziger - Messe med en Boghandler fra Paris, som fører Navn af Treutel & Wurz. Samme Huus holder og et Comptoir i Strasborg. Hans første Hensigt var at lægge sig efter Boghandelen; men da der intet var at lære for ham hos denne Treutel, blev han isteden for Medhjælper ved Boghandelen Informator for Treutels Søn paa Vilkaar, at han skulde have Logis og alting frit i Huset, men ingen anden Gage. Saaledes lever han nu. Men da han dog ei ganske kan hielpe sig uden Penge, giver han i Byen Underviisning i Tydsk, ogfaa i Historie, Geographie, Geometrie etc. Thorlacius har skaffet ham — og det kan dog vel ingen Forbrydelse være — to Conditioner i Tydsk, hvor han faaer 4 Mark dansk for Timen. Med

det han saaledes tiener uden om, kan han ret godt komme igiennem, siden han har Kost og Logis frit hos Treutel, for hvis Søn han i det Høieste læser et Par Timer om Dagen.

Da han lever meget rolig her, saa er der ingen, som gjør ham nogen Uleilighed. Maaskee nyder han endog et Slags Beskyttelse. Han begik en Overilelse for et halv Aars Tid siden, da han i en Avis lod indrykke noget under Titel: notice, patriotiqve sur Dannemarc. Hans Navn staaer ikke under det, men der er al Sandsynlighed til, at det er af ham. Dreyer eller Manthey meldte strax s. 296dettetil vor Regiering, og man talte om hans Udlevering. Om hans Udlevering virkelig blev forlangt eller ikke, skal jeg ei sige; nok er det, at intet Ondt vederfores ham. Engang, jeg spiste hos Dreyer, sagde denne, at han kunde faae ham udleveret, naar han vilde, men at han ikke vilde gjøre ham ulykkelig, med mindre han nok engang gjorde sig udtilbeens. Manthey derimod har sagt mig, at man i Kiøbenhavn blot havde foragtet Hans noticepatriotiqve, og at der slet ingen Demarcher vare skete for at faae ham afstraffet. Til samme Tid beskyldte man ham for — saa har man fortalt mig — at han skulde have indleveret til Sieyes et Forslag om at revolutionere Danmark. Det kan jeg aldrig troe, er sandt, saa meget mere, som han adskillige Gange har yttret for os det Ønske og selv det Haab at blive forligt med den danske Regiering igjen; men dette maatte netop være Veien til at udelukke sig selv for evig. Jeg har raadet ham, saa oste jeg har seet ham, for alting intet at skrive imod Regieringen eller noget, som kunde være den fornærmeligt, da han derved kun skader sig selv. Jeg har og raadet ham fra at give noget ud, han fortalte mig at have skrevet i Patristiken som et Bidrag til at kiende de hellige Kirkefædre lidt i deres sande Gestalt. Om han endog kunde faae det som simple historiske Ting trykt (hvilket dog er et Spørgsmaal), saa var det dog altid et Angreb paa Orthodoxien, som er — det Alle veed — langt mægtigere end al Philosophie og Historie. Desuden den almindelige Mand har slet intet Bekiendtskab til de Herrer Tertullian, Cyprian etc., og det kan altsaa være den ligegyldigt, om der ikke skulde være andet end bare Nonsens i de samtlige Helligheder. Jeg har og sagt ham, at det var bedre, han anvendte sin Tid paa at studere en Videnskab tilbunds, for maaskee derved at komme frem enten i Frankrig eller andensteds. Han har ellers sagt mig s. 297engang, at han havde i Sinde, naar Freden kom istand, at gaae til de franske vestindiske Øer og see at komme ind i Handelen. Maaskee var det og den bedste Vei for ham.

Vær forsikkret om min sande Høiagtelse og mit levende Ønske at befæste det Baand, som fælles Studia og giensidig Venskab allerede har knyttet imellem os. Salut très- cordial.

Engelstoft.